

Dronning Sonjas skolepris 2012 – juryens begrunnelse

Vinner av Dronning Sonjas skolepris for 2012 er Fagerlund skole i Ringsaker kommune i Hedmark.

Kriterier

Dronning Sonjas skolepris skal tildeles en skole som har utmerket seg ved å praktisere likeverd og inkludering på en fremragende måte.

I samsvar med de spesifiserte priskriteriene innebærer det at skolen:

- arbeider langsiktig, systematisk og kunnskapsbasert med elevenes læringsmiljø
- praktiserer likeverd og inkludering på en slik måte at hver enkelt elev opplever å bli verdsatt i et miljø som er preget av medvirkning, trygghet og fellesskap
- kjennetegnes ved positive relasjoner mellom elevene og de ansatte, og elevene imellom - og ved et godt samarbeid mellom skole og hjem

Opplysninger om vinner skolen

Fagerlund er en stor barneskole (1-7-skole) som inneværende år har 510 elever og vel 80 ansatte.

Skolen har følgende visjon: "Med arbeidsglede - mot nye mål".

I virksomhetsplanen understrekes det at det skal arbeides for en skole som setter eleven i sentrum, og gjennom utvikling, samarbeid og variasjon skal det skapes et godt læringsmiljø med trivsel. Her skal eleven hver dag få oppleve mestring ved å lykkes med noe.

Av skolens elever er det 80 flerkulturelle barn, som representerer 28 nasjonaliteter og 24 språk. I alt 52 barn får opplæring i grunnleggende norsk. De siste to årene har skolen i samarbeid med Glomdalsmuseet og Høgskolen i Sør-Trøndelag, engasjert seg sterkt for å utvikle et godt opplæringstilbud til taterbarn - som er en forsømt norsk minoritet. Skolen gjør også en særlig innsats for funksjonshemmede barn, og har kvalifiserte spesialpedagoger på alle skoletrinn, samt et eget forsterket opplegg kalt Regnbuen som har 9 barn i inneværende skoleår. Her finnes det blant annet et spesialutstyrt rom for sansestimulerende aktiviteter.

Fagerlund skole ble nominert av Fylkesmannen i Hedmark, som i sin anbefaling har understreket at skolen "over lang tid har arbeidet bevisst for å sikre elevene et trygt og utviklende læringsmiljø, og med tema og prioriterte oppgaver som

klart omfatter de kriteriene som ligger til grunn for Dronning Sonjas skolepris".

Med bakgrunn i anbefalinger, tilgjengelige søknadsdokumenter og skolebesøk med observasjoner og samtaler, gjør juryen i det følgende nærmere rede for sine vurderinger og konklusjoner.

Læring for kompetanse

Fagerlund arbeider systematisk for å gi gode utviklings- og læringsvilkår for alle elever. Samtidig legger skolen stor vekt på forebyggende arbeid. Det siste innebærer blant annet hjelp til barn å mestre impulser til sinne og aggresjon.

Virksomheten ved skolen kan karakteriseres som innsiktsbasert pedagogisk arbeid for å fremme barnas personlige kompetanse. Det legges således til rette for barnas læring på et bredt spekter av ferdigheter, kunnskaper, psykososial atferd og holdninger. Det legges også stor vekt på kompetanseutvikling og vedlikehold av kompetanse for skolens personale.

Skolen har utviklet en læringskultur der barnas evner og mulighet skal få slike utviklingsbetingelser at det kan gi kompetanse for et konstruktivt liv. Her arbeider skolen forskningsbasert, noe som i lese-skriveopplæringen innebærer stor vekt på begynneropplæringen, der det blant annet legges vekt på gode illustrasjoner, veiledet lesing og skriving, modellering, å stimulere til leseglede og leselyst. Skolen legger også vekt på foreldredeltagelse, og at barna skal få muligheter til å arbeide i sitt eget tempo. Ved begynnelsen av 2. trinn gis det tilbud til enkeltelever som kalles "Ny start", hvor en kvalifisert ny-start-lærer er ansvarlig, og fra 4. trinn settes den 2. lese-skriveopplæringen i gang, der det legges stor vekt på læringsstrategier. Dette gir uttrykk skolens praktisering av pedagogisk ansvarlighet basert på en ikke-gi-opp-holdning til barnas lærings- og kompetanseutfordringer.

For å gi best mulig tilpasset opplæring og størst mulig læringsutbytte, er skolens undervisning to-tre dager i uken knyttet til læringsstasjoner. De forskjellige stasjonene skal gi elevene ulike innfallsvinkler til de samme læringsmålene, og i hovedsak er det her tilrettelagte opplegg i lesing, skriving og matematikk, samt engelsk i varierte former. På denne måten gis det muligheter for barna til å finne fram til de mest formålstjenlige læringsstrategiene. Her får blant annet elevene muligheter til å lese, skrive, synge, bevege seg og snakke sammen i par eller grupper. De varierte arbeidsformene gir dermed barna praktiske vilkår for å bli klar over sin "egen læringsstil".

Gjennom skoleuken gis det varierte tilbud om tilpasset opplæring i form av dramatimer, lekegrupper og jentegrupper med sosiallærer, kunstgruppe, kjøkkengruppe og "Fagerlund-snekkern".

To dager i uken gis det tilbud om leksehjelp, der de flerspråklige elevene får ekstra oppfølging ved behov.

Et sentralt kompetansemål er knyttet til lese-, skrive- og regneopplæringen samt en målrettet innsats for læring av holdninger for å fremme likeverd og inkludering.

Positiv oppmerksomhet, trygghet og tilhørighet

Skolen har som sentralt mål at alle barna blir sett og daglig får positiv oppmerksomhet. Dette realiseres ved en tydelig klasseledelse og ved at alle ønskes velkommen hver morgen ved å ta læreren i hånden. Hver dag hilses det felles på alle de språkene som er representert på trinnet.

Det legges vekt på at det flerkulturelle mangfoldet synliggjøres ved tekst og bilder, kart, sanger, osv.

Skolen prioriterer elevsamtalen, der det enkelte barn har samtale med sin kontaktlærer hver 3. uke om faglige og sosiale spørsmål.

Skolen legger vekt på gode rutiner og forutsigbarhet og en tydelig kommunikasjon i skolemiljøet som gir trygghet for alle.

Det legges stor vekt på en trygg skolestart for alle, og både koordinator for flerkulturelt arbeid, spesialpedagoger og rektor har kontakt med de 15 barnehagene tidlig på våren. Lærerne på kommende første trinn besøker også barnehagene, og barnhagebarna besøker sin kommende skole. Det legges også vekt på foreldremøter. Både barn og foresatte inviteres til "Bli kjent kveld" i begynnelsen av juni. Her deltar tolker ved behov.

De siste to årene har skolen gjennomført "lesevennprosjektet" der elever på 4. trinn leser for barna i en av barnehagene i nærheten.

Skolen har nedlagt et stort arbeid for å bygge opp et velutrustet bibliotek, blant annet ved økt antall tospråklige bøker. Disse ressursene understøtter undervisningen, ikke minst leseopplæringen, og her samarbeides det både med nasjonale flerspråklige bibliotek og med kommunens hovedbibliotek.

Ved ulike anledninger feires mangfoldet ved skolen, der alle elever får oppleve å bli løftet fram på egne premisser. Som FN-skole markes FN-dagen, og siste år ble det brukt en uke for å få kunnskaper om ulike land og religioner. Gjennom "Fagerlund internasjonale barneleker" er det lagt til rette en lang rekke aktiviteter der elevene går sammen i faddergrupper. Hvert år arrangeres UNICEF-runden "skoleløp for Afrika" for Solidaritet, Glede, Felleskap. Dette året ble det arrangert en "Internasjonale Vennskapskveld" i idrettshallen der det store kulturelle mangfoldet ble synliggjort ved sang, dans, klær, og hvert år feirer skolen den Internasjonale Morsmålsdagen der det fokuseres på alle skolens språk.

Hvert år har 5. trinn samarbeid med en lokal kunstner, og da skolen var ny deltok elevene i utsmykningen. Dette har medvirket til å styrke tilhørigheten og det har resultert i flere store arbeider blant annet i pleksiglass, filt og maleri. Skolen legger således vekt på at elevene skal møte profesjonelle kunstnere både for å få kunnskaper om og innsikt i kunst og for at barna skal få oppleve fellesskap i et praktisk skapende arbeid.

Medvirkning, skole-hjem-samarbeid

Skolen har to elevråd, et for småskolen og et for mellomtrinnet. Vi merker oss at forslag fra elevene har medført "Lekeledere" av elever fra 6. 7. trinn for å trygge forholdene for de yngste elevene i skolegården. Det gis kurs til de som søker om å bli lekeledere, og dette foregår i regi av sosiallærer. Det er også anskaffet ekstra leker og utstyr til dette formålet.

Etter forslag fra elevene arrangeres det aktivitetsopplegg i Fagerlundhallen i store fri for 6. og 7.- trinselever tre dager i uken.

I praksis kommer også barnas medvirkning til uttrykk ved at en elevgruppe har fått opplæring i bruken av skolens lyd- og lysanlegg. Dette innebærer at elevene sammen med en lærer, kan ta ansvar for lyd og lys ved morgensamlinger og andre arrangementer ved skolen

Skolen har et spesielt introduksjonsopplegg med tre samlinger for skolebegynnerforeldre som kalles "Foreldreskole". Her informeres det om skolens arbeidsmåter og om hvordan foreldre kan bidra.

I flere år har skolen arrangert familielæring (MIR-tiltak) som omfatter lærings situasjoner der flere generasjoner deltar og lærer sammen. Ved fire årlige samlinger tas opp tema som utveksling av barneleker, sanger, forskjellige vinteraktiviteter og ulike fritidsaktiviteter. På avslutningen siste år ble det arrangert tur til Prøysenhuset med nærmer 70 flerkulturelle barn og foreldre.

Skolen har de siste årene i samarbeid med Norges Røde Kors medvirket til å gi muligheter for ferietilbud til familier som er i en vanskelig økonomisk og sosial situasjon.

De siste somrene er det arrangert en ukes svømmekurs der flerspråklige barn har blitt prioritert. Dette har skapt stor entusiasme.

Vurderinger

Fagerlund skole utmerker seg ved grundig og innsiktsbasert pedagogisk arbeid både når det gjelder målformuleringer, virksomhetsplaner og ved praktisk gjennomføring.

Fagerlund er en skole som satser på å gi en heterogen elevgruppe best mulige lærings- og utviklingsmuligheter, og som viser store evner til fornyende initiativer. Her er det tale om en skole som i hele sin virksomhet preges av målrettede og systematiske bestrebelser for at barna skal få en fremtidsrettet kompetanseutvikling. Dette innbefatter forebyggende arbeid gjennom ulike beskyttelsestiltak og varierte tilbud for å styrke barnas psykososiale læring.

Det ligger et særlig alvor bak skolens arbeid for å fremme likeverd og inkludering. Det er vel 20 år siden Brumunddalslaget som førte til at lokalbefolkningen vendte ryggen til rasismen som hadde preget bygda i mer enn 10 år. "Brumunddal på nye veier" satte fokus på inkluderende verdier og skapte et nytt engasjement for bygda og for skolen.

Skolen framtrer som problemløsende, og det vises store evne til å følge opp planer og intensjoner. Denne kvaliteten er det lagt til rette for ved at enkelte lærere får avsatt tid i sitt arbeidsprogram for å følge opp og sørge for en målrettet gjennomføring.

Skolen har et eget team som har ansvar for å følge opp flerspråklige elever og deres foresatte, og et eget spesialpedagogisk team av spesialpedagoger (herunder logoped), ny-start-lærer, musikkpedagog og sosiallærer som sørge for best mulige lærings- og inkluderingsmuligheter, blant annet for barna i Regnbuen.

Alt i alt framtrer skolen med en "ikke-gi- opp- holdning" til barnas velferd og fremtidsrettede kompetanseutvikling.

Fagerlund er fokusskole for NAFO, har ansvaret for å lede et nettverk for alle skoler med flerspråklige elever i Ringsaker kommune og er partnerskole med Høgskolen i Hedmark. Det siste innebærer blant annet å motta studenter for veiledning og praksis og deltagelse i ulike forskningsprosjekter.

Konklusjon

En enstemmig jury finner Fagerlund skole verdig til å motta Dronning Sonjas skolepris for 2012

Oslo, oktober 2012
Edvard Befring, leder av juryen